

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

32. An Pontifex, si concedat absque justa causa Episcopo ut possit
consecrari absque aliis Episcopis, sit non solum illicita, sed invalida? Idem
est dicendum de commissione facta simplici Sacerdoti, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Pontificem sine tribus Episcopis, duobus solum, vel etiam vni consecrationem demandare, vt de facto fecisse Petrum demonstratum iam fuit. Et ita hanc sententiam me citato tenet Leander de Sacram. tom. 2. tract. 6. cap. 6. quest. 4. vbi citat Henriquez, Marchinum, Solorzanum, Machadum, & alios, quibus addo Franciscum de Lugo de Sacram. theore. 7. excep. 9. Martinon de Sacram. tom. 2. disp. 67. sect. 2. num. 1. Bernal de Sacram. disp. 9. sect. 2. num. 9. & Dicastillum de Sacram. tom. 1. tr. 7. disp. 1. dub. 18. n. 166. qui obseruat, quod quando consecratio fit ex commissione ab vno Episcopo, adhibendos simul esse ex eadem commissione alios duos Presbyteros loco Episcoporum, qui non sunt; putant enim Ministerium ordinationis, qui est Ordinarius, esse ordinatum totius ordinationis; & qui potest esse ex commissione totius ordinationis a primo gradu, vique ad vltimum, & ex alio capite nullam esse indecentiam quod Episcopus qui est superior simplicis Sacerdotis consecratur, & benedicatur a simplicibus Sacerdotibus, non vt a principalibus Ministris, sed vt a minus principalibus, & ex commissione Pontificis, quorum verborum sensus satis est obscurus. Hoc autem magna ex parte gratis dicitur: neque enim ex aliquo capite probatur esse adhibendos alios Sacerdotes simplices; cur enim non poterit id facere, si Pontifex committat, solus Episcopus sine Presbyteris? & vnde probant hos esse necessarios.

RESOL. XXXI.

Exemplis demonstratur Pontifices sapius super numero Episcoporum in Consecratione Episcopi dispensasse. Ex part. 12. tract. 1. Res. 31.

assistan se pueda celebrar la Consecracion del Obispo nuevo.] Ita ille. Vide etiam Leandrum de Sacram. tom. 2. tract. 6. disp. 6. quest. 4. & Martinon de Sacram. tom. 2. disp. 67. sect. 2. num. 2. vbi sic ait: Denique licet ordinario tres Episcopi requirantur ad ordinandum aliquem in Episcopum, vt patet ex Epist. Aniceti Papae ad Episcopos Galliae, & ex Epist. Damasi Papae contra Corepiscopos; in quo differt illius ordinatio ab ordinatione Sacerdotis, & aliorum Ordinum inferiorum, qui ab vno Episcopo conferri possunt: Probabilis tamen est vnicum Episcopum saltem ex commissione Summi Pontificis sufficere posse. Qua de re vide Turrianum lib. 1. pro Canonibus Apostolorum. cap. 22. ante medium; Vasquez disp. 243. cap. 6. Aegidius Coninch disp. 20. dub. 9. num. 92. & Henriquez lib. 10. de Ordine. cap. 14. vbi testatur Gregorium XIII. hanc facultatem concessisse Patriarchae Aethiopiae a Societate Iesu, idque in India, & Iaponia saepe factum esse. Solet etiam ad idem confirmandum adduci exemplum S. Gregorij Magni, qui dicitur id permisisse August. Cantuariensi Episcopo a se misso in Angliam, provt habetur inter eiusdem Gregorij decreta in responsionibus ad Augustini interrogationes cap. 8. qui extant inter eius opera lib. 12. Registris Epist. 31. Idque significant prima illius responsionis verba quidquid dicat Aegidius Coninch loc. sup. cit. Nam August. interroganti vtum propter nimiam distantiam, & difficultatem habendi plures Episcopos posset vnus solus Episcopum ordinare? & sic respondet S. Gregor. Et quidem in Anglorum Ecclesia, in qua adhuc solus tu Episcopus inueniris ordinare Episcopum, non aliter, nisi sine Episcopis potes. Addit vero, vt si aliquando de Galliis Episcopi veniant, illos sibi adiungat; & vt quando in ipsa Anglia Episcopi in locis satis propinquis fuerint constituti: non fiat Episcopalis ordinatio sine aggregatis tribus, vel quatuor Episcopis. Ita Martinon.

RESOL. XXXII.

An Pontifex, si concedat absque iusta causa Episcopo vt possit consecrari absque aliis Episcopis, sit non solum illicita, sed inualida? Idem est de commissione facta simplici Sacerdoti, vt conferat Sacramentum Confirmationis. Ex part. 12. tract. 1. Res. 32.

§. 1. Circa praesentem quaestionem videtur philosophandum sicut de commissione facta simplici Sacerdoti, vt conferat Sacramentum confirmationis, vt obseruat Dicastillus de Sacram. tom. 1. tr. 3. disp. vnica, dub. 11. num. 111. Afferunt igitur aliqui, quod vt licite Pontifex committat hanc administrationem simplici Sacerdoti; necessaria sit causa vtgens, & grauis; tamen, vt valide committat, non videtur necessarium. Id quod probant Henriquez lib. 3. cap. 6. num. 4. Suarez disp. 26. sect. 2. Coninch ad cit. art. 11. num. 110. Layman 1. super capitulo 6. n. 1. in fin. quia non est illa proprie dispensatio, sed commissio potestatis secundum Christi institutionem, ita vt voluerit Christus, quod Minister huius Sacramenti ordinarius, & ex officio esset Episcopus; extraordinarius autem & ex commissione Summi Pastoralis Ecclesiae posset esse simplex Sacerdos.

2. Sed in hoc aliqui philosophantur existimant sicut plerique philosophantur in modo relaxandi vota, quem seruare debet Superior, vt valide relaxet, nempe quod sicut ibi ideo non valet relaxatio, seu dispensatio Superioris sine causa sufficienti, saltem probabiliter, & quae sit humano more talis existimata; quia scilicet, quamuis Deus commiserit Superiori (saltem supremo Pastori, & per illum ceteris) potestatem

Sup. hoc 66
firmationis
Sac. in to. 3.
tr. 1. Res. 17

§. 1. Probatur hoc ex Gregorio Papa: nam Augustino ab ipso in Angliam ad illius Regni conversionem misso facultatem concessit vt ipse solus vnus, aut alter Episcopum ordinaret; imposterum vero a tribus Episcopis ordinarentur vt Paulinus, & Syluester locis citatis referunt, & habetur inter eiusdem Gregorij decreta in responsionibus ad Augustini interrogationes cap. 8. quae sunt inter eius opera. Item Gregorius XIII. eandem facultatem concessit Patriarchae Aethiopiae qui erat a Societate Iesu teste Henriquez lib. 3. de Ordine, cap. 24. qui testatur idem factum fuisse saepe in India, & Iaponia, & hoc privilegium concessum fuisse Prouinciis Indiarum testatur etiam Machadus, tom. 2. lib. 4. part. 6. tract. 2. docum. 6. num. 4. & 5. vbi sic ait, [El tercero requisito es que assistan ala Consecracion cierto numero de Obispos. Para cuya inteligencia se ha de advertir, que antiguamente era necesario que para el acto de la Consecracion de vn Obispo assistiesen el Metropolitano, todos los Obispos provinciales, o por lo menos por cartas dissen fu consentimiento. Despues por Derecho comun se dispuso, que solamente assistiesen tres Obispos a congregar al nuevo Obispos. La mayor dificultad desta materia consiste en aueriguar, si el Pontifice podra dispensar en este numero de Obispos, que como hemos dicho son necesarios para congregar al nuevo Obispo. Algunos son de parecer que on fundados en que por derecho diuino es de necesidad del; acto de la Consecracion, que interuengan en el tres Obispos, de tal modo, que iungan seria nula la consecracion si se celebrasse sin el dicho numero de Obispos. Si bien otros graues Autores afirman que puede el Pontifice dispensar en el dicho numero de Obispos, como vemos que ha dispensado Pio V. en las Indias; para que con solo vn Obispo y dos Dignidades, o Canonicos que la

testatem remittendi nomine ipsius Dei verbum promissionis, qua remissione facta liber manet vouens, tamen non censetur Deus id commissione, vbi non est iusta causa, saltem existimata; ac proinde non valet ea dispensatio, seu relaxatio voti, quia non censetur tunc per suum Ministrum remigere, quando hic quasi ministerialiter, & nomine Dei sine causa remittere promissionem attendat. Pari ergo ratione in nostro casu philofophari possumus, Deum quidem commisisse summo Pastori potestatem committendi administrationem Confirmationis simplicis Sacerdoti, quando iusta causa subest, saltem humano modo talis reputata: non verò quando ea causa non subest: neque aliud aliunde scitis constat, nec videtur admodum rationale pro gubernatione Ecclesie, quod Pontifex habeat eam potestatem committendi ad abutendum illa. Et hæc omnia docet Dicastillus *tract. 3. disputat. unica, dub. 11. num. 113*. Quæ omnia secundum id quod dixerat applicanda sunt in casu nostro.

3. Dico igitur non solum non licere Pontificem absque iusta causa dispensando in numero ternario Episcoporum in aliqua Episcopi consecratione, sed etiam dispensationem esse nullam. Non nego tamen contrariam sententiam nempe dictam dispensationem esse validam & suam habere probabilitatem: nam vt ipse Dicastillus fatetur ex Doctoribus superioris citatis, commissio Pontificis absque iusta causa facta simplicis Sacerdoti valida est. Ergo hoc etiam erit in casu nostro.

RESOL. XXXIII.

An Sede Apostolica vacante possit à Collegio Cardinalium, vel ab alio, cui eorum nomine Ecclesie commendata est administratio, talis facultas ordinandi committi?

Et an verò possit Pontifex hanc facultatem quam habet committendis simplicis Sacerdoti facultatem administrandi hoc Sacramentum, alteri alicui committere, qui tanquam delegatus nomine Pontificis quando subest iusta causa, possit hanc facultatem concedere? Ex p. 12. tit. 1. Ref. 33.

§. 1. **A**pponam etiam alia dubia; An Cardinalium etiam committendi communicare possit alteri, vt ille eam possit committere vni Episcopo, quando opus fuerit? Ac etiam an commissio facta alicui Episcopo à Pontifice, vt ipse solus sine aliis Episcopis possit Episcopum ordinare, expiret morte Pontificis decessentis? Hæc dubia proponit Dicastillus *tom. 1. disp. 1. dub. 18. num. 172. & 173.* qui postea *eod. Tom. 1. tract. 3. disp. unica, dub. 11. num. 117.* ad illa sic respondet; [Vtrum autem Sede Pontificis vacante possit à Collegio Cardinalium nomine illius, ab illo; cui Ecclesie gubernatio est commendata, talis facultas administrandi committi: non est ita certum, nec video ab Auctoribus disputari.] Mihi videtur non posse, quia hoc extraordinarium est & solum nobis constat fuisse Pontifici concessum; sine fundamento autem ad alios extenderetur. Quamuis autem succedat Sede vacante generaliter loquendo capitulum Prælati in iis, quæ sunt iurisdictionis; huius tamen regulæ generalis fallentia sunt non pauca, maxime Sede Apostolica vacante; qua de re disputare non est huius loci.

2. An verò possit Pontifex hanc facultatem, quam habet committendi simplicis Sacerdoti facultatem administrandi hoc Sacramentum, alteri alicui committere, qui tanquam delegatus nomine Pontificis, quando, subest iusta causa, possit hanc facultatem

concedere, non nemini vidisse in Auctoribus disputatum. Mihi sanè videtur posse, tum quia ea potestas in Pontifice est ordinaria, & non video quare non sit subdelegabilis tum quia iusta causa esse possunt id committendi alteri maxime in hoc genere facultatis quæ solent concedi propter penuriam, & absentiam Episcoporum in Regionibus longè distantibus à Sede Apostolica, vbi an sufficientes causa sunt id committendi simplicis Sacerdoti, vix potest Pontifici constare immediatè ad se relatis causis, & eorum probationibus, sæpèque esset periculum in moras vt interim multi fideles sine hoc Sacramento perirent. Quapropter sæpe consultus videri poterit, eam facultatem committendi alteri concedere alicui, qui proxime possit causas nosse, inuestigare, aut examinare, vt iis discussis eam administrationem committat, si viderit expedire. Hanc autem facultatem committendi non puto expirat morte Pontificis concedentis, maxime quando iam est acceptata per se, vel per procuratorem à prædicto Commissario; est enim gratia facta comparatione illius, non gratia facienda, atque adeò non expirat morte concedentis, vt videbimus suo loco. Propter eandem rationem non expirat commissio, seti facultas ipsa administrandi facta simplicis Sacerdoti; etiam si superueniat mors Pontificis concedentis: est enim gratia Principis facta. Hucvque Dicastillus. Quæ omnia applicanda sunt, vt ipse asserit, quoad potestatem, quam habet Pontifex circa dispensationem in consecratione Episcopali; quæ quidem maxime notanda sunt à Lectoribus, cum illa difficulter in aliis Auctoribus inueniantur.

RESOL. XXXIV.

An consecratio Episcopalis possit fieri à pluribus Episcopis, quam à tribus?

Et quomodo olim Archiepiscopus consecrabatur? Ex part. 12. tract. 1. Ref. 34.

§. 1. **A**D hanc difficultatem respondet Doctor *Hallier de Sacris Electionibus part. 2. cap. 2. art. 1. §. 1. num. 9.* vbi sic ait, [Certum est non solum à tribus, verum etiam à pluribus Ordinationes olim fieri solitas: puta cum ab Episcopis omnibus Prouinciæ in vnum conuenientibus, tum etiam ab aliis, qui huius rei causa conuocarentur, vel qui calu interessent.] Vnde Nicenum I. ab omnibus qui essent in Prouincia ordinationes celebrari voluit. Arlatense I. si fieri posset à septem, & citata omnia Conc. à tribus saltem. Antiochenum non nisi cum Synodo Episcoporum. Parisiense III. sub Pelagio, vel Episcopos Prouinciæ, vel vicinos ad Ordinationem Episcopi peragendam à Metropolitanano accessit referit. Lucius III. omnes Prouinciæ Antistes conuenire iubet ad Metropolitanam Ordinationem, vt ab omnibus ordinetur. Iuxta quæ apud Cyprianum, Cornelium Summum Pontificem, pluribus etiam Aphricanis Episcopis; qui tum Romæ aderant Episcopum factum legitimus; adeo vt à sexdecim Episcopis Ordinatus petri beatur. Apud August. duodecim Episcopos numeratos reperimus, qui Maximiani Ordinationis, non solum testes, verum etiam Auctores extiterint. Apud Optatum Meleuitanum, Maiorinum à secundo Narmidie Primatem, aliisque traditoribus Episcopis pluribus Ordinatam aduertimus. Apud Socratem, Nectarium à centum quinquaginta Episcopis, qui tunc Constantinopoli aderant, ordinatum. Ioann. quoque Chrysofostomum, qui in eius locum successus est, quo eius ordinatio celebrior esset; conuocata Episcoporum Synodo, cui etiam Theoph. Alexand. interfuit fuisse consecratum, obseruare possumus, quæ omnia breuiter percurrit.